

har nu bestaaet i en ikke saa kort Aarrække; i Begyndelsen udfoldede de en ikke ringe Agitation for at faa Tyendesparkasser oprettet, vistnok i de fleste Tilfælde i Forbindelse med Sognesparkasser, og det er mig bekendt, at der findes en hel Del af dem; men jeg tror, at Arbejdet er standset. Jeg er tilbøjelig til at mene, at man vilde gøre vel i at overveje, om ikke en Del af disse Penge kunde bruges til Præmier for saadanne Sparere mellem Tyendet og Svendene i Byerne, der regelmæssig indsætter et Beløb, saa at de fik en Følelse af, at deres Sparsommelighed blev paaskønnet, maaske ogsaa derigennem, at de fik en lidt højere Rente af deres Kapital. Jeg har nemlig i min Virksomhed haft Lejlighed til at se den Ulykke, som følger af, at Folk, der sætter Bo, straks skal begynde paa bar Bund med Afbetaling paa de Møbler, hvormed de smykker deres Hjem. Det fører uhyre let med sig, at de, saa snart der indtræder en eller anden Uregelmæssighed, Sygdom eller Arbejdsløshed, savner Modstandsevne, og at de, selv om de er unge, maa ty til Hjelpekasser og lignende Institutioner. Baa de paagældende selv og Samfundet vilde have stor Interesse i, at der opmuntredes til Sparsommelighed, saa at unge Folk i større Omfang, end det nu er Tilfældet, kunde have en lille Kapital at begynde med. Det vilde gøre Livet rigere for dem.

Jeg vender mig dernæst til § 18, Kultusministeriets Budget. Jeg tør vel nok sige, at denne Paragraf er den, der ligger mit Hjerte nærmest. Jeg vil bringe Kultusministeren en Tak for, at han nu som bebudet i Trontalen vil forelægge et Præstelønningslovsforslag. Et saadant Lovforslag vil sikkert blive modtaget med Forventning i vide Kredse. Der sidder jo nemlig en hel Del Præster rundt omkring i Landet i meget smaa Kaar, Præster, som i meget høj Grad trænger til en Lønningsforbedring. Jeg kan let se, at en saadan Lov vil virke „paa lang Sigt“, men forhaabentlig vil den inden alt for lang Tid komme til at virke paa de Steder, hvor der er Trang dertil, og jeg vil ønske, at Kultusministeren maa have en heldig Haand baa de ved Lovforslagets Udarbejdelse og under dets Gang gennem Rigsdagen. Man plejer at sige, at de artige Børn faar ingenting. Jeg haaber — for jeg tror nok, jeg tør sige, at den danske Præstestand i den nævnte Henseende hører til de artige Børn —, at denne Sætning ikke vil passe i dette Tilfælde. For

ikke at misforstaaes vil jeg dog sige, at der er Præster, der sidder med endogsaa meget rigelige Indtægter; det gør kun Sagen lettere at ordne; men der er ikke saa helt faa, som med Forventning vil se hen til det bebudede Lovforslag. Ligeledes vil jeg takke for Bevillingerne til de to Kursus for Præster og Religionslærere. Jeg tror, det er betimelige Bevillinger, som kan bidrage til, at der kommer større Friskhed over en hel Del Menneskers Arbejde.

Dernæst vender jeg mig til Spørgsmaalet: Realskoler og Mellemskoler, § 18 A. IV. B. 2. Jeg takker Kultusministeren for den Imødekommen, han under Forhandlingerne i Fjor viste de private Mellemskoler og Realskoler. Det Tilskud, der aarlig uddeles til disse Skoler, kommer overmaade belejligt, jeg synes ogsaa, det er Retfærdighed, Samfundet yder disse Mennesker, hvis økonomiske Vanskeligheder er blevet ret store ved de Lønningslove vedrørende Skolevæsenet, som blev gennemført i 1908. Men jeg vil minde om, at den højtærede Minister ogsaa udtalte sig overmaade velvilligt om andre Ønsker, der fremkom fra de private Mellemskoler og Realskoler. Han udtalte, om jeg ikke husker fejl, at disse Ønsker var overmaade berettigede; jeg mener at vide, at der er tænkt paa at imødekomme disse Ønsker noget, og det er jo ikke saa underligt, for den højtærede Ministers Forgænger udtalte sig med lignende Forstaaelse om disse Skolers Arbejde, saa det er kun de økonomiske Forhold, som har bevirket, at Afgørelsen er blevet skudt længere ud, end man oprindelig havde tænkt sig. Jeg havde derfor haabet paa, at denne Velvillie fra den højtærede Ministers Side havde givet sig Udslag i, at Beløbet paa denne Konto IV. B. 2. var blevet forhøjet; men Tallene er de samme som i Fjor, og dog tror jeg, at vi staa os ved at støtte disse Skoler, ikke blot fordi de gør et godt Arbejde — det tror jeg er anerkendt fra alle Sider —, men ogsaa fordi disse Skoler virkelig danner et værdifuldt Led i hele vort Skolevæsen, idet de er særlig personligt prægede og derved indbyrdes ret forskellige, omend deres Undervisningsformaal er det samme. Dette, at de skulde blive afløst af tilsvarende Kommuneskoler, som der har været nogen Tendens til, vilde jeg anse for at være mindre heldigt for Skolevæsenet. Derfor mener jeg, at det kunde gøres til Genstand for Forhandling, om ikke Beløbet paa denne Konto kunde øges lidt. Jeg tror, denne Tanke vil møde Velvillie fra forskellige Sider, og jeg vilde